**OBČINA RADOVLJICA**
**ŽUPAN**
**K O M I S I J A  Z A  I N V A L I D S K A  V P R A Š A N J A**
Gorenjska cesta 19, 4240 Radovljica, tel. 04 537 23 00, faks 04 531 46 84
www.radovljica.si ,e-naslov:obcina.radovljica@radovljica.si

Številka :007-11/2011-2
Datum : 15.9.2011

# AKCIJSKI NAČRT ZA IZENAČEVANJE MOŽNOSTI INVALIDOV V OBČINI RADOVLJICA 2011 – 2014

## UVOD

Akcijski načrt za izenačevanje možnosti invalidov v občini Radovljica 2011 – 2014 (v nadaljevanju: akcijski načrt) opredeljuje osnovna izhodišča za izvajanje programa, temeljne cilje in konkretne ukrepe, določa ključne izvajalce s časovnim obdobjem v katerih naj bi bili ukrepi izvedeni in ter način spremljanja njihovega izvajanja.

## 1. Temeljna izhodišča

Namen invalidskega varstva v Republiki Sloveniji je »spodbujati, varovati in invalidom zagotavljati polno in enakopravno uživanje vseh človekovih pravic in temeljnih svobošč in ter spodbujati spoštovanje njihovega prirojenega dostojanstva« (1. člen Konvencije o pravicah invalidov, Ur. list RS št. 37/2008 in izhodišča Akcijskega programa Vlade RS za invalide 2007 – 2013). Zato morajo »državni organi, organi samoupravne lokalne skupnosti, izvajalci javnih pooblastil, izvajalci javne službe in javna občila skladno s svojimi pristojnostmi z normativnimi ukrepi in usmeritvami ter izobraževanjem zaposlenih« (25. člen Zakon o izenačevanju možnosti invalidov, Ur. list RS št. 94/2010) zagotavljati pogoje, v katerih lahko invalidi živijo tako življenje, ki je primerljivo s kakovostjo življenja drugih občank in občanov. Ravno tako morajo tudi organi lokalne skupnosti, v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti, sprejeti vse potrebne ukrepe za zagotovitev primernih in potrebni podpor oziroma prilagoditev.

**Osnovna načela** za izvajanje invalidskega varstva v Sloveniji so zapisana v Konvenciji o pravicah invalidov in so spoštovanje človekovega dostojanstva, nediskriminacija, spoštovanje različnosti, enakost možnosti, dostopnost, enake možnosti za moške in ženske ter spoštovanje razvojnih sposobnosti otrok s posebnimi potrebami (3. člen). Poleg naštetih temeljnih načel pa na področju invalidskega varstva upoštevamo tudi druga načela, ki veljajo za celotno področje sistema socialnega varstva, kot na primer načela socialne pravičnosti, solidarnosti, medgeneracijske povezanosti in individualizirane obravnave. Končno se upoštevajo tudi splošna načela oziroma vodila, kot so učinkovitost, racionalnost, razpoložljivost, usmerjenosti k uporabniku, celovitost, strokovna avtonomija in finančna vzdržnost.

Akcijski načrt za obdobje 2011 – 2014 temelji na predstavljenih izhodiščih in načelih. Ob tem pa izhaja tudi iz smernic zapisanih v Pravilniku o pridobitvi listine 'Občina po meri invalidov', ki ga je sprejela Zveza delovnih invalidov Slovenije (v nadaljevanju ZDIS). Občina Radovljica je namreč že leta 2005, kot tretja oziroma četrta občina v Sloveniji, prejela to priznanje. S tem se je zavezala, da bo na vseh ključnih področjih za življenje invalidov, sprejela potrebne ukrepe za doseganje dejanske enakosti invalidov.

**V pripravo in izvajanje akcijskega programa so vključeni:**

- Občina Radovljica (občinski svet in občinska uprava),
- upravna enota,
- javne, zasebne in nevladne organizacije kot izvajalci,
- posamezniki, družina in drugi, ki sestavljajo socialna omrežja, še zlasti pa invalidske in humanitarne organizacije, ki delujejo na področju Občine Radovljica.

Pri pripravi akcijskega programa so se upoštevala tudi spoznanja pridobljena v času izvajanja prvega akcijskega program za obdobje 2005 – 2010.

**Preprečevanje diskriminacije zaradi invalidnosti**

Sodobni pogled na invalidnost temelji na človekovih pravicah in dolžnostih, to je na prepovedi diskriminacije ter zagotavljanju enakih možnostih in enake obravnave za vse. Zato je tudi invalidnost razumljena ne samo kot posameznikov – zdravstveni, zaposlitveni ali socialno varstveni problem – temveč kot večdimenzionalen pojav, ki izvira iz odnosa med invalidom / invalidko ter njegovim / njenim fizičnim in družbenim okoljem, ki tudi zaradi ovir, ki jih to okolje postavlja, preprečuje njegovo / njeno polno in učinkovito sodelovanje v družbi. Sodobna definicija, kot je opredeljena v Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov (Slovenija jo je ratificirala leta 2008), opredeljuje invalide kot posameznike, ki imajo dolgotrajne fizične, duševne, intelektualne ali senzorne okvare, ki pri medsebojnem učinkovanju z različnimi ovirami invalidom lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovali v družbi (1. člen). Zato je potrebno poleg individualnega podpore npr. pri skrbi za zdravje, vzgoji, izobraževanju, usposabljanju in zaposlovanju ipd. tudi družbeno delovanje in odgovornost, da se za invalide zagotovijo ustrezne prilagoditve in odpravijo vse vrste diskriminacije (neposredna, posredna ali nadlegovanje, kot je določeno v 3. členu Zakona o izenačevanju možnosti invalidov).

**Zagotoviti spremljanje izvajanja akcijskega načrta**

Za pripravo in spremljanje izvajanja akcijskega načrta je župan v maju 2011 imenoval Komisijo za invalidske vprašanja (v nadaljevanju: Komisija) v kateri so:
- Cveto Uršič, predsednik
- Olga Grm, članica
- Valerija Keršič, članica
- Miloša Kos Ovsenik, članica
- Janez Horvat,član
- Marko Bajec, član
- Majda Dežman, članica.

Z imenovano komisijo bodo tesno sodelovale vse invalidske organizacije in humanitarna društva ter javni zavodi in službe, katerih delovno področje tako ali drugače obsega tudi skrb

za invalidsko problematiko (družinska problematika, izobraževanje, sodstvo, državni in občinski javni zavodi in službe…)

Skladno z dogovorom, ki je bil podpisan z ZDIS mora akcijski načrt in letna poročila o njegovem izvajanju sprejeti občinski svet. Letna poročila se pošlje v vednost tudi ZDIS.

## CILJI AKCIJSKEGA NAČRTA ZA IZENAČEVANJE MOŽNOSTI INVALIDOV V OBČINI RADOVLJICA 2011 - 2014

**CILJ 1:**
**V občini povečati ozaveščenost in informiranost o invalidih, njihovem prispevku k razvoju občine, pravicah, dostojanstvu in potrebah**

| UKREP | VSEBINA UKREPA | NOSILCI / FINANCE | ROK | A-B-C[1] |
|---|---|---|---|---|
| **Osveščanje in informiranje javnosti** | **1.** Osveščanje in informiranje javnosti o potrebah invalidov, delu Komisije za invalidska vprašanja v Deželnih novicah in drugih sredstvih javnega obveščanja in organizacija vsaj 1 posveta v obdobju 2011 – 2014 na temo življenja invalidov v Občini Radovljica.<br><br>**2.** Zavod za zaposlovanje bo ob različnih priložnostih (Dan odprtih vrat, Zaposlitveni sejem, preko obvestil v medijih, v obliki skupinskih delavnic in ob neposrednih kontaktih) obveščal tako delodajalce kot brezposelne osebe o možnostih zaposlovanja invalidnih oseb po ZZRZI, delovanju kvotnega sistema ter aktualnih programih aktivne politike zaposlovanja,ki so namenjeni zaposlovanju invalidov. | Uredniški odbor Deželnih novic<br><br>Komisija za inval.vp.<br><br>Občinska uprava<br><br>Urad za delo Radovljica | Trajna naloga oziroma vsaj 6x letno<br><br>Trajna | **A** |
| **Osveščanje občinskih upravnih služb** | V programe izobraževanja o odnosu do uporabnikov vključiti tudi odnos do invalidov. | občinska uprava | Trajna naloga | **A** |
| **Spletna stran Občine Radovljica** | **1.** Izdela se povezava do zavodov in društev, ki izvajajo aktivnosti povezane z življenjem invalidov.<br><br>**2.** Objavi se seznam vseh invalidskih in humanitarnih organizacij in društev na | Občinska uprava<br><br>Komisija za inval.vp.<br><br>Invalidske in | 2012 | **B** |

[1] A: zelo pomembno
B: pomembno
C: če bo možno

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | enem mestu z vsemi možnimi podatki in kontakti, ki jih društvo ima. | humanitarne organizacije | | |
| **Informiranje obiskovalcev javnih prireditev** | **1.** Uvedba oznake v informativna gradiva 'Dostopno za invalide'.<br><br>**2.** Priprava vodnika za slepe in slabovidne za vse muzejske enote. | Turistično informacijski center<br><br>Muzeji Radovljiške občine | Postopoma z novimi gradivi<br><br>trajna naloga | **B**<br><br>**B** |

**CILJ 2:**
**Invalidom zagotavljati dostopnost grajenega okolja, prevoza, informacij in komunikacij**

| **UKREP** | **VSEBINA UKREPA** | **NOSILCI / FINANCE** | **ROK** | **A-B-C** |
|---|---|---|---|---|
| **Analiza dostopnosti grajenega okolja** | Pregledati / popisati obstoječe ovire v grajenem okolju in v objektih v javni rabi v občini Radovljica. | Komisija za invalidska vprašanja<br>• proračun OR | 2012 | **A** |
| **Dostopnost »zgodovinskih mest«** | Mesta v Združenju zgodovinskih mest povezati in zagotoviti, da so ključna gradiva in grajeno okolje dostopni za vse. | Župan, občinska uprava,<br>Komisija za inval.vp.<br>• projekt | Do 2014 | **C** |
| **Dostopnost javnih površin** | **1.** Zagotoviti dostopnost v prostore krajevnih skupnosti v občini.<br><br>**2.** Izdelava pomožnih ramp do objektov javnega značaja in zunanjih javnih površin v celotni občini.<br><br>**3.** Na pločnikih kontrastno označiti orientacijske točke za slepe in slabovidne.<br><br>**4**. Čakalnice v javnih zavodih opremiti z ustreznimi napisnimi tablami in z ozvočenjem za posredovanje osnovnih informacij slepim in slabovidnim.<br><br>**5**. Z napravami za posredovanje informacij splošnega značaja slepim in slabovidnim v mestu opremiti vsaj en | Občinska uprava<br><br>upravljavci objektov javnega značaja<br>• proračun OR, upravljavci objektov | Do 2014 | **A** |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | prostor.<br><br>**6.** Ureditev pločnikov in potrebnih klančin ob glavnih prometnicah v vseh večjih krajih občine Radovljica.<br><br>**7.** Zagotoviti dostopnost vhoda v vrtec Radovljica tako, da bo možen dostop z invalidskimi vozički.<br><br>**8.** Pri dograditvi vrtca v Lescah in Radovljici dosledno upoštevati 17.čl. ZGO.<br><br>**9.** Zagotoviti dostopnost enote vrtca na Brezjah z dvigalom.<br><br>**10.** Namestiti zvočni signal za slepe in slabovidne na novem križišču ob uvozu v Radovljico ( pri Sparu)**.** | | | |
| **Dostopnost sanitarij** | Zgraditi ali zagotoviti dostopnost do javnih sanitarij in sanitarij v javnih ustanovah povsod tam, kjer jih še ni. | občinska uprava in upravljavci javnih zavodov<br>• proračun OR, upravljavci objektov | Do 2014 | **A** |
| **Dostopnost za varovance CUDV Matevža Langusa** | 1. Zgraditi pločnik z javno razsvetljavo ob celotni c. na Jezerca.<br><br>2. Zgraditi oz. dograditi pločnik ob Ljubljanski cesti vsaj do VDC. | Občinska uprava<br><br>• proračun OR | Do leta 2014 | **A** |
| **Kultura – knjižno gradivo, kulturne prireditve** | 1. Nabava knjižnega gradiva za slepe uporabnike in zagotovitev pripomočka za branje knjižnega gradiva za slabovidne.<br><br>2. Usposobiti prevajalca za gluhe in naglušne na javnih kulturnih prireditvah in praznovanjih občine in med ogledom znamenitosti Radovljice. | Knjižnica Antona Tomaža Linharta Radovljica<br><br>Zveza kulturnih organizacij OR, Linhartova dvorana, občinska uprava | Leto 2012<br><br>Leto 2012 | **B** |
| **Javna parkirna mesta** | 1.Poostriti nadzor občinskega redarstva na javnih parkirnih mestih za invalide.<br><br>**2.** Označiti parkirna mesta za invalide v vseh krajih v občini, kjer jih še ni.<br><br>**3.** Urediti parkirne prostore za invalide po vseh krajih v občini na pokopališčih. | Občinska uprava<br><br>• proračun OR | trajna naloga | **A** |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **4.** Redno letno vzdrževanje s prepleskanjem zlasti parkirnih mest za invalide. | | | |
| **Dostopnost za senzorno ovirane invalide in invalide z motnjami v duševnem razvoju** | **1.** Zarisati talne oznake na Linhartovem trgu za invalide.<br><br>**2.** Zagotoviti gradiva v brajici v muzejih, tekste v povečani pisavi.<br><br>**3.** Zagotoviti kotičke, v katerih je mogoče določene muzejske predmete otipati ali se jih dotakniti s posebnimi rokavicami.<br><br>**4.** Muzejske zbirke postopoma opremiti z zvočnimi vodniki.<br><br>**5.** Izvesti posebej prilagojene pedagoške delavnic za otroke s posebnimi potrebami.<br><br>**6.** Zagotoviti osnovne informacije v lahko berljivi obliki. | Občinska uprava<br><br>Muzeji Radovljiške občine<br><br>Občinska uprava v sodelovanju z javnimi zavodi in Društvom Sožitje in Šentgor Rad. | Postopno uvajanje v letih 2012 -2014 | **B** |
| **Dostopnost za kulturno udejstvovanje invalidov** | V Linhartovi dvorani je potrebno zgraditi ustrezno rampo z oprijemalom oz. ograjo za omogočitev dostopa na oder invalidom, ki bi se želeli kulturno udejstvovati. | Občinska uprava in uprava Linhartove dvorane | 2012 ali 2013 | **A** |
| **Odstranitev ovir v notranjosti javnih objektov** | Namestiti ograje na notranjih stopnicah na obeh straneh ( od kleti do vseh nadstropij) v vseh javnih zgradbah, humanitarnem društvu RK Radovljica. | Občinska uprava, upravljavci javnih objektov | Do leta 2014 | **A** |
| **Dostopnost verskih objektov** | V vseh cerkvah v občini urediti vsaj prenosno ali fiksno rampo za invalide in kontrastno označbo stopnic. | Rimskokatoliška cerkev | Do leta 2014 | **A** |

**CILJ 3:**
**Invalidom omogočati samostojno življenje in podporne storitve za življenje v skupnosti**

| UKREP | VSEBINA UKREPA | NOSILCI /FINANCE | ROK | A-B-C |
|---|---|---|---|---|
| **Pomoč na domu** | Zagotoviti vsem, ki potrebujejo pomoč in osebno asistenco, da jo lahko koristijo in s tem dobijo potrebno podporo za življenje v domačem okolju. Tudi v naslednjih letih ohranjati 80% procentov sofinanciranja te pomoči. | Občinska uprava in izvajalci te pomoči<br>• proračun OR | Trajna naloga | **A** |
| **Neprofitna stanovanja** | **1.** Izvesti potrebne prilagoditve stanovanj za invalide in omogočati primerno menjavo stanovanj za potrebe invalidov.<br><br>**2.** V javnem občinskem razpisu za stanovanja zagotoviti tudi določeno število prilagojenih stanovanj za invalide. | Občinska uprava, upravljalec občinskih stanovanj<br>• proračun OR | Trajna naloga | **A** |
| **Spodbujanje razvoja mreže programov podpore in pomoči invalidom, ki jih izvajajo nevladne organizacije** | 1. Občina bo preko vsakoletnih razpisov v vsaj taki meri kot v preteklih letih sofinancirala preventivne in podporne programe številnih socialno humanitarnih in invalidskih organizacij in društev.<br><br>2. Organizacija organiziranih počitniških dejavnosti za otroke s posebnimi potrebami. | Občinska uprava<br>• proračun OR<br><br>Občinska uprava, Osnovna šola Antona Janše in Društvo Sožitje<br>• proračun OR, Osnovna šola Antona Janše in Društvo Sožitje | Trajna naloga<br><br>Trajna naloga | **B** |
| **Humanitarne akcije za potrebe invalidov** | Ob izkazanih potrebah invalidom zagotoviti ustrezne invalidske pripomočke ( invalidski vozički, računalniki, dvigala,prilagoditev avtomobila itd..) z organizacijo in izvedbo posebnih humanitarnih akcij in prireditev. | Občinska uprava, Komisija za inval.vpraš. in humanitarne organizacije in društva na čelu z Območnim združenjem Rdečega križa Radovljica in Karitas Radovljica<br>• proračun OR, društva, donatorji | Trajna naloga | **B** |

**CILJ 4:**
**Invalidom zagotavljati vključujoči sistem vzgoje in izobraževanja ter vseživljenjsko učenje**

| UKREP | VSEBINA UKREPA | NOSILCI FINANCE | ROK | A-B-C |
|---|---|---|---|---|
| **Vseživljenjsko učenje** | V tednu vseživljenjskega učenja vključiti vsebine o poznavanju različnih vrst invalidnosti in posebnih potreb invalidov zaradi invalidnosti. | Ljudska univerza Radovljica<br>• proračun OR, drugi viri | Trajna naloga | **B** |

**CILJ 5:**
**Invalidom omogočati dostop do dela in zaposlitve**

| UKREP | VSEBINA UKREPA | NOSILCI / FINANCE | ROK | A-B-C |
|---|---|---|---|---|
| **Urejanje okolja** | Varovancem CUDV M.L.Rad. in drugim invalidom omogočiti delo pri urejanju zelenih površin v občini. | Občinska uprava , CUDV M.L. Radovljica<br>• proračun OR | 2011 – trajna naloga | **A** |
| **Zaposlovanje** | **1.** V sodelovanju z Uradom za delo spodbujati zaposlovanje invalidov, tako da bodo občinska uprava in javni zavodi v pristojnosti občine izpolnjevali predpisano kvoto za zaposlovanje invalidov.<br><br>**2.** V okviru novega javnega povabila na razpis »Priložnost zame » se odpira več možnosti tudi za zaposlovanje invalidnih oseb v ustanovah in društvih, ki se ukvarjajo z invalidi. | Občinska uprava, javni zavodi, Urad za delo Radovljica | 2011 -2014 | **A** |

**CILJ 6:**
**Invalidom zagotavljati učinkovito skrb za njihovo zdravje**

| UKREP | VSEBINA UKREPA | NOSILCI / FINANCE | ROK | A-B-C |
|---|---|---|---|---|
| **Dostopnost do zdravstvenih storitev** | Ukrepi za zagotavljanje dostopnosti do zdravstvenega doma in vseh prostorov v zdravstvenem domu se permanentno izvajajo (urejanje klančin, dvigal, ipd). | ZD Radovljica | Trajna naloga | **A** |
| **Posebni preventivni in podporni programi** | Sofinanciranje posebnih preventivnih programov zdravja še posebej s poudarkom na preventivnih programih za zdravje različnih vrst invalidov. | Humanitarne organizacije in društva in občinska uprava | Trajna naloga | **C** |

**CILJ 7:**
**Invalidom omogočati / spodbujati sodelovanje v športu**

| UKREP | VSEBINA UKREPA | NOSILCI / FINANCE | ROK | A-B-C |
|---|---|---|---|---|
| **Dostopnost športnih objektov** | V Športnem parku v Radovljici urediti dostop za invalide na vozičkih. | občinska uprava, Športna zveza Radovljica | 2012 | **B** |
| **Sofinanciranje programov športa invalidov** | Občina bo še naprej zagotavljala sredstva za športne programe in razna tekmovanja športnikov invalidov. | občinska uprava, Športna zveza Radovljica | Trajna naloga | **B** |

Pripravila :
Majda Dežman
Svetovalka za družbene dejavnosti

**Cveto Uršič,l.r.**
**Predsednik komisije za invalidska vprašanja**